Lietuvių Sąjungos Brazilijoj Organas
Leidėjas: LIETUVIU S-GA BRAZILIJOJ
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinas redaktorius
Stasys Vancevičius
Rankraščius redakcija taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo ir savo lėšomis negrąžina.
Už apmokamus skelbimus neatsako.

LIETUVIS

O maior e mais antigo jornal da America do Sul.
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Atsk. Nr. kaina 400 rs.
Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisų, pusmečiui 6$000 Pietų ir Siaurės Amerikoje: metams 15 milreisų, pusmečiui 8 milr.
REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADR.
Rua Bandeirantes, 474 Telf. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

12-ti METAI. SÃO PAULO, 1940 m. Kovas - Março mėn. 2 d. Nr. 16 (611)

AMERIKA STATYS NAUJAS KARO BAZES
RUSAI SMARKIAI PUOLA VIBORGO MIESTA
KARAS JŪROSE

Dr. Luiz Chaves Filho

Sentido Ruralista da Escola Primaria na Lituania

(Colaboração especial para o „LIETUVIS")

Em materia de instrução popular a Lituania é uma das mais adeantadas nações da Europa. Hombreando-se mesmo com a douta Alemanha e com a exemplar Suissa. Cedo o seu governo compreendeu que a ruralisação da escola primaria era o unico meio capaz de evitar o exodo dos campos e proporcionar às populações ruraes um elevado nivel de vida.

A instrução agricola na Lituania esta sob a jurisdição do Ministerio da Agricultura e contrôle imediato de sua Camara de Agricultura. O Ministerio da Agricultura iniciou em 1934 o ensino de agricultura nas escolas primarias — o aluno depois de ter concluido o 4.º ano elementar faz um estagio de um ano na classe agricola dessa escola, recebendo ai valiosos conhecimentos de agricultura e industrias correlatas.

Como as professoras não têm, em geral solidos conhecimentos de agricultura, são obrigadas a frequentar um dos cursos de ferias da academia agricola de Kaunas ou Dotnova, habilitando-se a exercer o magisterio em escolas agricolas elementares.

Para os jovens camponezes que ja terminaram o curso primario e agricola elementar a Camara de Agricultura creou um bem aparelhado curso de Inverno, aproveitando, assim a legião de jovens trabalhadores ruraes que ficaram inactivos durante o rigoroso inverno dessa região, do Baltico.

No verão os jovens regressam aos seus lares levando mais um pugilo do conhecimentos uteis que irão por em pratica para maior grandesa de sua Patria.

O governo lituano, guardião zeloso dos interesses da mocidade camponeza, manda competentes instrutores a orientar na luta diaria do campo, fomentando desse modo a riqueza particular. A Camara de Agricultura, cuja finalida de é como diz textualmente a lei: "elevar o standard de vida no campo e representar os interessen das populações ruraes", tem cumprido sabiamente a sua missão, disseminando pelas regiões campesinas cursos praticos de horticultura, prendas domestic s ensilagem e outras industrias agricolas, fazendo a linha do progresso tomar a direção ascencional constante.

O Ministerio da Agricultura, alem de dispensar a assistencia escolar, envia aos campos milhares de techicos especialisados dos diversos assuntos agricolas e fornece aos lavradores e criadores, sementes selecionadas e reprodutores.

A educação e propaganda agricola na Lituania, é ativissima; os tecnicos da Camara de Agricultura, organisam nas menores aldeias sugestivas exposições de maquinario explicando aos filhos dos camponezes, o seu funcionamento e utilidade; distribuem cartazes sobre os mais palpitantes assuntos agricolas.

Entre todas as instituições que propugnam pela ruralisação da mocidade lituana, destacam se os Clubs de Juventude Camponeza. Esses Clubs propõem-se:

1 - Criar entre os jovens ruraes o gosto peja agricultura.

2 — Dar-lhes conhecimentos agricolas.

3 — Inspirar-ihes amor ao trabalho, espirito de economia e de cooperativismo.

4 — Desenvolver por meio de esportes, a constituição fisica do associado.

Sob o patrocinio da Camara de Agricultura foi organizado o 1.º Club da Juventude Camponeza em 1930.

Esses Clubs são anexos as escolas primarias, dirigidos pelos seus professores, tendo porem instrutores do Ministerio.

Os associados sob s instrução dos referidos instrutores cultivam os campos de experimentação de seu club, criam animaes domesticos de raças selecionadas e organisam exposições de seus produtos.

As atividades dos socios são diversas, frequentam aulas teoricas e praticas, discutem assuntos agricolas, escrevem ensaios sobre temas ruraes, realisam conferencias, etc.

O numero desses clubes era em 1937 de 900, e o de filiados atingia a elevada cifra de 37000 tendo entretanto seu numero crescido muito nos dois ultimos anos.

A União dos Clubs da Juventude Camponeza, publica a elegante revista "Jaunasis Ukininkas" (O jovem Campones).

A tiragem é do 100.000 exemplares.

O primeiro jornal agricola publicado pela Camara de Agricultura, foi o "Ukininko Patarėjas" que desde o primeiro dia de sua publicação gosa de grande popularidade nos meios ruraes.

A mesma Camara publica uma edição sobre construções ruraes.

A rapida evolução que se processa na Lituania, tem como causa motriz, a ruralisação da escola. Com efeito a escola ruralisada, transmite a juventude ensinamentos agricolas, que contribuem para aumentar o valor dos campos.

Certamente a preponderancia da tecnica agricola e o desenvolvimento da economia privada determinam profundas transformações em um grupo social. Os 120 anos de submissão ao dominio de Moscou, deixou o povo lituano, quasi um completo atraso e foi compreendendo a importancia de alfabetisação e o primado da tecnica no progresso das coletividades, que o governo da Lituania decretou a obrigatoriedade do ensino primario em todo o paiz. A medida que descem as cifras de analfabetos, sobem as do progresso que se traduzem por linhas ascencionaes na produção agricola.

Tai é, nas suas linhas geraes, o sentido ruralista da escola primaria na Lituania.

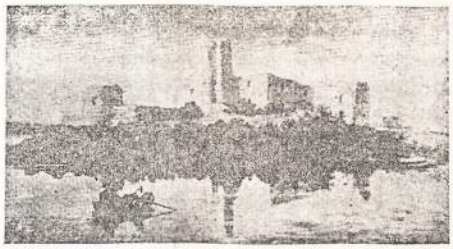

Traukų pilis.

Rusu ofenzyva Karelijoje

Jau beveik mėnesis laiko, kai Sovietų Rusijos armija pradėjo didžiąją ofenzyvą Karelijos fronte, su tikslu sunaikinti suomių Mannerheimo liniją ir galutinai užimti Suomijos teritoriją. Šiai ofenzyvai rusai labai ilgai ruošėsi ir ją pradėjo su dideliu smarkumu Rusai vien tik Karelijos fronte suorganizavo kelis šimtus tūkstančių karuomenės. Sun kiosios artilerijos, tankų ir kulkosvaidžių ugnimi rusai pradėjo puolimą prieš Mannerheimo liniją Be to, rusų lėktuvai nuolat bombarduoja ne tik suomių pozicijas, bet ir atvirus miestus bei gyvenamąsias vietas. Bet nežiūrint į tok smarkų rusų puolimą, suomiai vis tik iki paskutinio jų atkakliai ginasi. Nors rusams pastaruoju laiku pasisekė užimti daugybę Mannerheimo linijos fortų, bet jie ne pasiekė tokių didelių laimėjimų, kokių tikėjosi pradžioje Tiesa, dabar jau matoma aiškiai sovietų persvara ir atrodo kad artinasi suomių galas, tačiau didžioji rusų ofenzyva kainavo jiems tūkstančius žmonių gyvybių.

Šiuo metu rusai su didžiausiu smarkumu puola Viborgo miestą. Suomiai šį miestą jau kelios dienos kaip nepaprastai drąsiai gina.

Vokietija nustojo pusės savo submarinų

Londono laikraščiai rašo, kad karas jūrose nėra toks pasekmingas vokiečiams, kaip daugeliui atrodo. Tiesa, vokiečių submarinai nuskandino labai daug anglų, prancūzų ir daugelio neutralių valstybių laivų. Tačiau labai daug tų submarinų vokiečiai nustojo kovose. Anglų admiraliteto apskaičiavimu, sajungininkams pasisekė nemažiau kaip pusę visų Vokietijos submarinų paskandinti ir sunaikinti. Vokiečiai vis statosi naujus submarinus ir jų statybai išleidžia milžiniškas sumas. Kadangi kiekvieno submarino pastatymas labai daug kainuoja, tai vokiečių nuostoliai jūrų kare šiuo metu taip pat esą nemažesni kaip sajungininkų.

Be nuskandintų submarinų sajungininkams taip pat pasisekė keliasdešimt vokiečių laivų pagrobti.

Amerikos karo bazės.

Iš Vašingtono pranešama, kad Amerikos Jungtinės Valstybės projektuoja įsitaisyti savo karo bazes įvairiose Pietų Amerikos valstybėse. Tam tikstui JAV projektuoja užpirkti žemės plotus ir taikiu būdu susitarti su Pietų Amerikos Respublikomis dėl karo bazių įrengimo.

Amerikos Jungtinės Valstybės nori apsaugoti Pietų Amerikos kontinentą nuo galimo pavojaus, kuris gali kilti iš imperialistinių valstybių pusės.

— Iš Helsinki pranešama, kad Suomija pasiryžusi kovoti iki paskutiniojo žmogaus. Helsinkio laikraščiai rašo, kad kol nors vienas suomis bus gyvas tol kova prieš raudonąją invaziją ir terorą bus vedama.

— Brazilijos Respublikos Prezidentas Getulio Vargas šiomis dienomis išvyksta į pietų estadus Santa Catarina ir Rio Grande do Sul. Respublikos Prezidentas vyks specialisi paruoštu karo laivu iš Rio iki Florianopolis.

Jau išeina iš spaudos „Lietuvio" kalendorius 1940 metams.

Šiomis dienomis jau galutinai baigiamas spausdinti „Lietuvio" kalendorius 1940 metams. Ateinančią savaitę kalendorius jau bus išsiuntinėtas visiems užsimokėjusiems už 1940 metų laikraščio prenumeratą ir taip pat bus platinamas atskirais egzemplioriais kioskuose ir ir pas laikraščių platintojus.

Kadangi kalendorius dėl technikų kliūčių išeina pavėlyes, tai jis atskirais egzemplioriais bus parduvinėjamas PAPIGINTA KAINA TIK PO 1$500.

Ateinančią savaitę reikėsiu kite „Lietuvio" kalendoriaus visuose kioskuose, kur platinami lietuviški laikraščiai ir pas atskirus platintojus.

„Lietuvio" kalendorius išeina gausiai iliustruotas, ant gero popieriaus. Jame dedama daug įdomių ir vertingų straipsnių, pasiskaitymų, įvairenybių ir kt.

Administracija.

Anglų karo laivų pasirodymas šiaurėje

Anglų karo laivų pasirodymas Šiaurės vandenyse, netoli Murmansko sukėlė didelį nerimą Maskvoje. Buvo spėliojama, kad anglų laivai atplaukė į pagelbą suomiams ir kad jie pradės bombarduoti Murmanską ir rusų užimtą Petsamo uostą. Bet vėliau paaiškėjo, kad anglų laivai pasirodė su tikslu užkirsti kelią vokiečių prekybai su Sovietų Rusija, jūromis, kuri vyko per Murmanską.

Patrulių susišaudymai Vakarų Fronte

Vakarų fronte beveik kasdien įvyksta prancūzų ir vokiečių patrulių susirėmimai, bet be didesnės svarbos. Pastaruoju laiku Vakarų fronte kiek aktyviau pradėjo veikti kariaujančių šalių aviacija. Skraidymai įvyksta daugiau tik žvalgybos tikslais.

Prieš porą dienų buvo paleisti gandai, kad vokiečių aviacija pradės atakuoti Paryžių, bet iki šiol nieko panašaus neįvyko. Vokiečių lėktuvai kartas nuo karto pasirodo prancūzų teritorijoje tik žvalgybos tikslais.

Tautinė šventė Lietuvoje ir kitur

Nuo 1918 metų Lietuvoje vasario 16-ta diena atžymima didelėmis iškilmėmis. Dauguma ir užsieny gyvenančių lietuvių tą dieną ruošia susirinkimus ir sako kalbas. Mat, vasario 16-tą buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė.

Tačiau ne vieni lietuviai turi dieną, kuri kas metai iškilmingai atžymima. Tautines šventes turi beveik visos pasaulio valstybės, tik ne visos valstybinės šventės turi vienodą reikšmę.

Čionai nors trumpai apibudinsiu žymesnių šalių tautines šventes.

Anglijoje žymiausia šventė skaitoma „Imperijos diena," lapkričio 5. Ji švenčiama jau daugiau kaip 300 metų. Ji atsirado štai kaip. 1605 metais būrys suokalbininkų, vadovaujami Guy Fawkes'o, susitarė išsprogdinti anglų parlamentą ir sugriauti Anglijos imperiją. Suokalbis, tačiau tapo susektas ir kaltininkai nubausti. Del to dabar anglai kas metai lapkričio 5 d. ruošia didelius festivalus bei mitingus ir viešai pakaria ir sudegina suokalbininkus vaizduojančią lėlę.

Prancūzijoj tautinė šventė atžymima liepos 14-tą. Tą dieną 1789 metais prancūzai, sukilę prieš karalių valdžią, Paryžiuje užėmė bei sugriovė Bastilijos kalėjimą ir paleido daugybę politinių kalinių, kuriuos senasis režimas ten buvo sugrūdęs. Griuvus Bastilijai, žuvo ir senasis režimas, prasidėjo prancūzų revoliucija prieš feodalizmą. Prancūzai tą dieną vadina „Bastilijos diena" ir ją atžymi labai iškilmingai, ypač daug žmonių susirenka šokių aikštėje, kur senovėje stovėjo Bastilijos mūrai.

Graikija savo tautinę šventę skaito kovo 25-tą. Tą dieną, 1821 metais, tapo iškeltas obalsis už Graikijos pasiliuosavimą nuo Turkijos.

Italijoj svarbiausia „tautos šventė" skaitoma spalių 22 diena. Mat, tą dieną fašistų armijos, vadovaujamos Mussolinio, užėmė Romą.

Japonijoj „tautiška šventė" yra karaliaus gimtadienis, šiuo kartu Hirohito, iš eilės 124-to Japonijos valdovo. Japonijoj karalius skaitomas kilusiu iš dievų, todėl jo gimtadienis atžymimas didžiausiomis iškilmėmis. Dabartinio karaliaus (imperatoriaus) gimtadienis pripuola balandžio 29 d.

Holandiją šiuo metu valdo jau apysenė karalienė Wilhelmina (gimus 1880 metais). Šalis — konstitucinė monarchija, nors turi parlamentinę sistemą, tačiau „Tautos šventė" skaitoma „karalienės diena," kuri atsako Wilhelminos gimtadieniui, rugpiūčio 31.

Jungtinės Amerikos Valstijos svarbiausia savo krašto šventę skaito liepos ketvirtą. Mat, tą dieną, 1776 metais, Philadelphijoj paskelbta Jungtinių Valstijų nepriklausomybė nuo Anglijos karaliaus.

Pietų Amerikos respublikos taip pat jau turi savo tautines šventes. Argentina savo nepriklausomybę atžymi liepos 9-tą, nes, tą dieną 1816 metais, jinai atsikratė Ispanijos jungo.

Brazilijoj tautinė šventė būna lapkričio 14. Kai 1500 metais Braziliją atrado portugalas Cabral, jinai buvo padaryta Portugalijos kolonija. 1805 metais portugalų karalius, išsigandęs Napoleono, pats pabėgo į Braziliją ir sekamų metų kovo 8 d. Rio de Janeiro mieste įsisteigė laikiną sostinę. 1815 metais Brazilija tapo paskelbta monarchija, su karalium Dom Pedro, sūnumi Portugalijos karaliaus Braganzos (Jono VI), kuris jau buvo sugrįžęs į Portugaliją. Bet už tulo laiko prieš naująjį karalių sukilo ventojai ir 1889 metų lapkričio 15 d. tapo paskelbta respublika, žinoma kaip „Jungtinės Brazilijos Valstijos." Ta diena kasmet ir atžymima, kaip Brazilijos tautinė šventė.

Rusijoj svarbiausia šventė skaitoma spalio 7 (seno kalendoriaus), nes tą dieną 1917 metais įvyko bolševikų perversmas ir paskelbta įvedimas vadinamos sovietinės santvarkos.

Suomija iki pastarųjų laikų puošniausiai atžymėdavo gegužės 16-tą, nes tą dieną 1918 metais suomių kariuomenė atsiėmė iš rusų Helsinkį, dabartinę sostinę.

Vengrijoj tautinė šventė skaitoma rugpiūčio 20 tą, nes tą dieną, p iš 900 metų, mirė karalius Stepas I, kuriam atiduodama kreditas už iškėlimą Vengrijos į pirmaeiles Europos valstybes.

Vokietijoj dabar svarbiausia šventė skaitoma sausio 30, nes tą dieną 7 metai atgal Hitleris paėmė valdžią savo rankas.

K. S.

Vilniaus Krašto Padėtis

VILNIUS. — Devynioliką su viršum metų gyvendamas nelaisvės gyvenimą Vilniaus kraštas daugelyje sričių yra gerokai atsilikęs nuo laisvosios Lietuvos gyvenimo. Žemės ūkis visoje Lenkijoje, ką bekalbėti apie Vilniaus kraštą, buvo daug žemiau pastatytas, negu Lietuvoje. Kai Lietuvos Žemės Ūkio Rūmų metinė sąmata, skiriama konkretiems žemės ūkio kultūrinimo darbams, paskutiniaisiais metais siekia 7—8 milijonų litų, tai Vilniaus Žemės Ūkio Rūmų, kurie prie lenkų aptarnaudavo maždaug tokio pat didumo teritoriją, kaip laisvoji Lietuva, sąmata 1938—1940 metams tebuvo truputį daugiau už vieną milijoną zlotų (1.152.000 zl.). Tad nestebėtina, kad atgautame Vilniaus krašte dar rasta nemaža tokių vietų, kur žmonės nežino, kas yra... plūgas.

Kiek Lietuva turės įdėti į Vilniaus kraštą, kol jis pasivys visos Lietuvos ūkio lygį, matyti iš Lietuvos Žemės Ūkio Rūmų direktoriaus S. Jokubausko pranešimo. Kiekvienai Vilniaus krašto apskričiai paskirta po apskrities agronomą ir iš karto kiekvieniems dviem valsčiams skiriama po rajono agronomą. Atskirai kiekviena apskritis gauna po namų ūkio instruktorą, po statybos techniką, vėliau po padėjėją, po smulkių ūkio šakų instruktorių ir padėjėją, po gyvulininkystės, pienininkystės, arklininkystės, paukštininkystės, bitininkystės ir plytininkystės instruktorių, JŪR (Jaun. ūkininkų ratelių) instruktorių ir tt.

Daugelyje vietų Vilniaus krašto sėjamoji sėkla yra tiek menka, kad neverta sėklos vardo. Teks praplėsti Vilniaus krašto ūkininkams tinkamos sėklos, ją blogąją sėklą dovanai iškeičiant į tinkamą. Drauge su sėkla bus duodama už pusę kainos mineralinių trąšų, kurių vartojimas šiame krašte tebėra labai menkas. Pratinti ūkininkus vartoti geresnę sėklą bus siekiama per vadinamus propagandinius bandymus. Tokie bandymai bus daromi su avižomis, rugiais, miežiais, lubinais, žirniais, dobilais, seradele, linais, bulvėmis ir šakniavaisiais. Viso tokių bandymų dar šiemet numatyta įsteigti 380 vietose. Dar šiemet bus duodamos didelės pašalpos ūkininkams įsigyti plūgų, drapakų, kaupikų, kuliamųjų mašinų, arpų ir tt. Įpratinti ūkininkus gerinti pievas, prie kiekvieno rajono agronomo bus įsteigti pievinių įrankių naudojimo ir pamokymo punktai, kokiose 10 vietose bus atliekami parodomieji bandymai. Be to, numatyta duoti iki 50 litų pašalpos vienam hektarui už krūmų pašalinimą iš pievų ir pelkių, iki 30 litų vienam ha už pelkių susarinimą, iki 80 litų vienam ha pašarinių žolių sėkloms įsigyti, iki 75 nuoš. sėklos vertės pašalpų trąšoms, pievoms tręšti įsigyti. Gyvulių veislinei medžiagai gerinti bus siunčiami reproduktoriai bei kita veislinė medžiaga. Bus daromi propagandiniai galvijų šėrimo koncentruotais pašarais bandymai ir kt.

Paukštininkystei pakelti bus išplatinta keletą tūkstančių, per jaun. ūkininkų ratelius, viščiukų, ančių ir kalakutų kiaušinių, bus duodama baltyminių lesalų. Sodams skatinti bus išvesta kokia 10 propagandinių sodų, bus, su 2/3 vertės pašalpa, išplatinta apie 10.000 vaisinių medelių, apie 1.500 vaisinių krūmų, propaguojama kova su sodų kenkėjais, platinami purkštuvai, skatinamas daržų, bičių ūkis ir tt.

Kai kaimai išsiskirstys vienkiemiais, statybos srityje, ir norint, negalima daug padaryti. Tam tikslui bus padedama ūkininkams išplanuoti sodybas, bus ruošiami pavyzdingų trobėsių projektai, rodomas stogų ir sienų dažymas. Visiems Vilniaus krašto žemės ūkio kultūros kėlimo darbams dar šiemet numatyta per 600.000 litų.

Be to, Vilniaus kr. ūkininkams ruošiamos paskaitos ir pranešimai, rodomos atatinkamos filmos apie įvairius pagerinimus ūkyje. Ypatingo dėmesio kreipiama į Vilniaus kr. ūkininkų ekskursijų rengimą į kitas Lietuvos vietas, kad tokiu būdu Vilniaus kr. ūkininkai ir praktiškai galėtų susipažinti su geresniu ūkininkavimu. Vilniuje įrengiami specialūs namai ūkininkų ekskursijoms sustoti. Ūkio kultūrai kelti per jaunąją kartą, Vilniaus srityje įsteigiama 30 jaunųjų ūkininkų ratelių (JŪR).

Iš Vilniaus

— VILNIUS. Tikrinant Vilniaus krašte esančius dvarus paaiškėjo, kad kaikurie jų yra įsigyti neteisingu būdu. Pavyzdžiui, prieš didįjį karą vieno dvarelio savininkas buvo lietuvis. Lietuvių — lenkų karo metu 1919 — 1920 m. jis įstojo tarnauti Lietuvos kariuomenėn, o kai Želigovskis užgrobė Vilnių ir kraštą, tai lietuvio dvarelį savo dekretu konfiskavo ir atidavė buvusiam Lenkijos min. pirm Prystorui, po kelis ha išdalino jo vaikams, o to dvarelio 62 ha miško paėmė lenkų valdžia. Tad, kaip neteisingai įsigytas, dvarelis iš Prystoro atimamas ir pervedamas į žemės reformos žemės fondą.

Vis dar atbėgą ar atvykstą iš kitapus sienų likusių sričių atneša vis ryškesnių žinių apie tenykštį gyvenimą. Tas taip atšaldė kaikuriuos Vilniaus lenkų „patriotus", kad jie mielai pradeda patys ir lietuviškai mokytis ir kalbėti, kaip kas bemokėdamas jau pripažindami, kad Lietuvos vis tik gyvenimas esąs ir galimas ir žmoniškas.

Žemės tvarkytojo įstaiga jau gavo kelis šimtų smulkių jų ūkininkų, mažažemių ir bežemių prašymų žemei gauti. Prašymai tebeplaukia. Pas agronomus ir į kt. ūkiškas įstaigas žmonės būriais vaikšto, klausdami informacijų dėl žemės gavimo.

Darbo Rūmų įsteigtus ir Šviet. Ministerijos žinioje esančius lietuvių kalbos kursus lanko jau arti 3000 klausytojų. Kursus veda 11 vedėjų ir juose dėsto 34 lėktoriai. Be šių kursų veikia visa eilė privačių kursų, kurie taip pat visi turi apsčiai klausytojų.

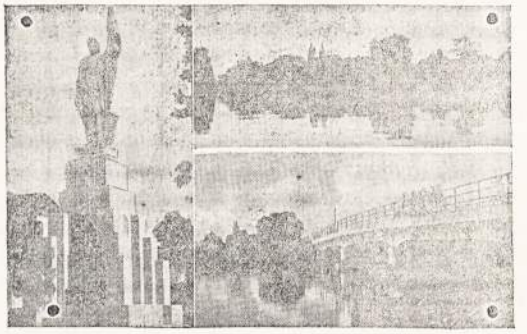

Lietuvos vaizdeliai.

Indėnų Nelaisvėje

(H. Stadeso nuotykiai Brazilijoje 1553-54 metais)

/Tąsa iš Nr. 15/

Jis įtikinėjo, kad aš esąs tikras peras, didžiausias tupinhambų priešas ir tik iš baimės numirti nuduodąs tupinhambų bičiulį. Pasakojo, kad netoli São Vicente nuo šūvio žuvęs vienas iš tupinhambų vyresniųjų ir kad šūvis buvo paleistas ir mano rankos.

Šeštam mėnesy mano nelaisvės minėtas belaisvis, kuris mane įskundinėjo susirgo. Buvo tai 1554 metais. Ipiruguasu, jo ir mano šeimininkas, paklausė manęs ar nesurasčiau kokių nors vaistų, nes darbo buvo daug, o belaisvis nesikėlė. Buvau įsitikinęs, kad liga nepagydoma.

Indėnai turi paprotį sergantiems nuleisti kraują su pagelba aštraus danties. Tokį dantį jie ir man padavė, kad nuleisčiau sergančiam kraują.

— Netikiu, kad jis išgytų.

— Jis nori mirti, todėl reikia jį suėsti.

Veltui perkalbinėjau indėnus, kad paliktų jį ramybėje.

Pagrobė sergantįjį ant rankų, išvilko jį iš palapinės lauk. Vienas iš indėnų smogė į galvą tokį smūgį, kad nelaimingojo ištiško smegenys. Palikę lavoną vietoje ėmė ruoštis pokiliui.

Įspėjau, kad žmogus sirgo ir todėl pavojinga jį suėsti, nes liga gali persimesti žmogėdroms. Laukiniai pradėjo tartis, ką daryti. Daugumas jų dvejojo.

Jau buvo susitarta lavoną palaidoti, bet atėjo kažkas drąsesnis ir pradėjo įtikinėti, kad tai tik pasakos. Tuojau įsakė moterims sukurti laužą aukai kepti. Pats nukirto lavonui galvą ir sviedė ją į šalį. Kiti griebė lupti lavonui odą ir piaustyti jį į dalis. Šiurpas kratė žiūrint į žmogėdrų šlykštų darbą.

Aš pasakiau indėnams, kad belaisvis ilgą laiką gyveno sveikas, bet kad pradėjo mane melagingai skųsti, Dievas jį skaudžiai nubaudė ir jis mirė baisia mirtimi.

— Taip Dievas pasielgs su kiekvienu, kuris panorės mane skriausti, — patvirtinau.

Atėjo žygio į Bertiogą laikas. Turėjau vilti, kad vyrams išvykus į karą, aš likęs su moterims, rasiu progą paspruktl.

PRANCŪZŲ VALTIS ATŠISAKO PADĖTI.

Savaitę laiko prieš karo žygį į Bertiogą, į Rio de Janeiro uostą atplaukė naujas prancūzų laivas. Greitai pas mus atsirado viena prancūzų valtis supirkinėjanti pipirus, papūgas ir beždžiones.

Pradėjau prašyti indėnų, kad leistų man pasimatyti su prancūzais ir nugabentų mane iki jų valties. Mano šeimininkas pasipriešino tam, sakydamas, kad pirma laukia dovanų. Tvirtinau, kad prancūzai, mano prieteliai, valtyje turi daug vertingų daiktų ir mane sutikę, gausiai apdovanos indėnus. Mano prašymas nebuvo išpildytas. Indėnai patys nuplaukė prie valties ir grįžę man pasakė, kad prancūzai nėsą mano bičiuliai.

— Atplaukė valtimi ir nedavė tau net menkų marškinių. Laiko tave už nieką!

Buvo tai karti tiesa. Bet aš primigtinai spiriausi, kad prancūzai tik mane pamatę bus duosnūs.

— Jeigu patekčiau į jų valtį, tai tikrai gaučiau rūbus.

— Valtis dar neišplauks taip greitai. Pirma vyksime į Bertiogą karo žygiui, o paskui pasirūpinsime tavo reikalais.

Po įvykusių derybų pastebėjau, kad valtis tolinasi nuo kranto ir plaukia į jūrą. Baisiai nusiminiau ir pats sau sušukau.

— Jei valtis išplaukia be manęs, tai aišku, kad aš daugiau nebeišsigelbėsiu!

Nieko nelaukdamas pasileidžiau bėgti ir šokau į vandenį plaukti paskui valtį. Laukiniai leidosi mane vytis. Vienas mane jau čiupo už rankos, bet aš kažkaip išsisukiau ir sparčiai plaukiau valties link.

Bet priplaukus valtį prancūzai neleido įlipti. Pasakė man, kad nenori užsitraukti indėnų keršto, todėl manęs negali išgelbėti.

Buvau priverstas grįžti atgal į krantą. Kada pasiekiau krantą ir išlipau iš vandens, indėnai sušuko nustebinti:

— Žiūrėkite, jis grįžta.

Nudaviau piktą ir sakau:

— Manote, kad norėjau pabėgti? Nuplaukiau prie valties pasakyti tautiečiams, kad jie grįžtų atgal su dovanomis, kai jūs grįšite iš karo žygio.

Indėnams patiko mano pasiaiškinimas ir jie patikėjo.

KARO ŽYGIS.

Ketvirtą dieną po minėto įvykio prasidėjo pasiruošimas žygiui į Bertiogą. Iš visų pusių suėjo daugybė indėnų karių. Žygiui buvo paruošta 38 valtys, kurioje buvo po 18 žmonių įgulos. Karo žygiui vadovavo vyriausias tupinhambų giminės vadas Kuniambebe.

Sužinojau, kad indėnai nutarė ir mane su savimi pasiimti. Visaip atsikalbinėjau ir prašiau, kad mane paliktų, bet veltui. Kuniambebe nesutiko ir įsakė mane būtinai paimti. Norėjau tuojau pat kaip nors paspruktl į mišką bet paskui nusprendžiau palaukti, tikėdamasis, kad tupi indenų žemėje gal rasiu geresnę progą.

/B. d./

Iš Lietuvos

PLENTAI VILNIAUS KRASTE.

VILNIUS. Atgautame Vilniaus krašte rasta iš viso 485 kilometrai plentų, iš jų apie 300 km. paprasto akmens grindinio, 165 km. skaldos žievės ir apie 21 km. skaldos be tono plytų, tai dar pastaraisiais metais pastatytas ir dar nebaigtas nuo Panerių ties Vilnium iki buv. administracijos linijos. Bemaž du trečdaliai visų Vilniaus krašto plentų yra nėnatogūs eismui, ypač automobiliams, mat lenkai Vilniaus krašte tiesė pigių, paprastų konstrukcijų plentus. Tik pereitais metais, užmezgus diplomatinius santykius su Lietuva, lenkai su kruto tiesti kiek daugiau plentu ir Vilniaus kr. Buvo pradėti tiesti plentai iš Vilniaus į Rudninkus, iš Nemenčinės į Buivydžius, iš Paberžės link Giedraičių ir kaikur kitur.

Kaikurių, lenkų pradėtų, plentų statyba numatoma įgyti toliau. Numatyta sujungti Nemenčinę su geležinkeliu linia, einančia iš Vilniaus į Daugpilį, p atęsti Vilniaus — Paberžės plentą iki Giedraičių ir nuo Kennos iki Šumsko, Sov. Sąjungos pasienyje. Be to mūsų pačių jau suplanuotas visai naujas plentas, kuris eis nuo esamo Vilniaus — Kišiškių plento pro Valkininkų miestelį ir geležinkelio stotį iki Alytaus — Varėnos plento atšakos. Tokiu būdu bus įjungtas į plentų sistemą ir naujai gavęs apskrities miesto teises Valkininkų miestas.

Plentai visame Vilniaus krašte yra blogame stovyje ir apie 90% plentų reikalingi remonto. Vien šiemet jau numatyta atremontuoti apie 90 kilometrų plentų. Vilniaus—Trakų plentas nebuvo remontuotas dar nuo rusų valdymo gadynės. Tame plente šiemet kapitalinio remonto bus padaryta apie 16 km. Ateinančio sezono darbams jau sparčiai ruošiamasi.

Laiškas iš Australijos

KAUNAS. Išeivis A. Bauža atsiųntė iš Australijos į Kauną laišką, kuriame aprašo, kaip ten buvo sutikta žinia apie Vilniaus grįžimą Lietuvai:

„Mes, Sydney lietuviai, išgirdę iš vietinės spaudos, kad Lietuva atgavo Vilnių, su didžiausiu džiaugsmu vykome vienas pas kitus tos linksmos ir svarbios žinios pranešti. Spalių 14 d. daug lietuvių susirinko į šeimyninį butą pas p. p. Augustaičius, nes klubą paimti nebuvo laiko kadangi visi norėjo kuoskubiausiai susirinkti ir dalintis džiaugsmu. Sugiedojo Lietuvos ir Anglijos himnus. Tai buvo tikras džiaugsmo metas. Iš džiaugsmo susijaudinimo neapsiėjom ir be ašarų. Kiekvienas sveikinosi, bučiavosi, dainavo dainelės. Pasakyta daug kalbų, kalbėlių. Ypatingai džiaugėsi Sydney lietuviai kareiviai, anuo met buvę Vilniaus dalyse ir lenkams spaudžiant turėję jį apleisti. Visi labai džiaugėsi atgautu Vilniumi ir savo širdyse giliai prisiminė ginklo draugus, dėl Vilniaus nustojusius gyvybės. — Plačiai apkalbėta Respublikos Prezidento Antano Smetonos nuveikti darbai mūsų tautai ir įvertinta didžiai puiki Lietuvos politika. Lietuvos Respublikos Prezidentui ir vyriausybei susirinkusieji sugiedojo „Ilgiausių metų . . . ''

Šis laiškas iš Australijos buvo išsiųstas 1939 m. spalių 15 d., d Kaune buvo gautas 1940 m. sausio 29 dieną.

———

— KAUNAS. Pramonės ir Prekybos departamentas davė sutikimą statyti Lietuvoj sodos fabriką. Fabrikas gamins iš druskos valgomąją ir pramoninę sodą. Daug sodos sunaudojama stiklo gamybai, kuri iki šiol buvo įsivežama iš užienių, o turint savo fabriką, jos nereikės importuotis.

— KAUNAS. Nemiškinguose rajonuose gyventojams miško aprūpinti steigiami prie geležinkelių specilūs sandėliai, iš kurių gyventojams miško medžiaga bus pardavinėjama be varžytynių. Šiuo metu tokie sandėliai jau veikia Vilkaviškyje, Kalvarijoje, Joniškyje, Pasvalyje ir Marijampolėje. Greitu laiku tokie sandėliai įsteigiami Kedainiuose, Rokiškyje, Skuode ir Linkuvoje.

— VILNIUS. Paskutiniu metu, labai pagyvėjus Vilniuje gyventojų judėjimui padidėjo ir vežikų skaičius. Prieš porą mėnesių Vilniuje vežikų buvo apie 500, dabar jau yra apie 600. Kadangi vežikų uždarbis neblogas, tai daug ir kaimiečių atvažiuoja į miestą uždarbiauti.

— VILNIUS. Atatinkamos ūkininkų reikalais besirūpinančios įstaigos yra suintere suotos, kad ir Vilniaus krašto ūkininkai kuo greičiau savo ūkių tvarkymu priiygtų visas Lietuvos ūkininkams. Tam tikslui numatyta geriausiai savo ūkius tvarkantiems ūkininkams skirti premijas.

— KAUNAS. Pereitais metais ūkininkai, su Žemės Ūkio Rūmų pagalba, pastatė 280 butų lauko darbininkams (1938 m. buvo pastatyta 202 butai), iš kurių pusė mūriniai. Daugiausia tokių namų (kumetynų) past tė Panevėžio apskrities ūkininkai — 60 butų, Šiauliu apskr. — 36, Mažeikių — 16 butų ir pan.

— KAUNAS. Nuo pereito rudens prie Kūno Kultūros Rūmų yra įsteigta Tautiškųjų Šokių ir Žaidimų Vyr. komisija, kurios uksias yra skatinti mokyklinę ir ne mokyklinę jaunuomenę pamėgti tautiškus šokius ir žaidimus, jų mokytis ir mokyti kitus. — Tam tikslui Vilniuje, Telšiuose, Ukmergėje, Panevėžyje, Šiauliuose ir Marijampolėje steigiamos komisijos. Jau pradėtas ruošti tautiškų šokių leidinys su 15 ar 16 šokių aprašymais, chemomis ir foto grafijomis, lietuvių ir, greičiausia, anglų kalbomis. Leidinys išeis apie balandžio mėnesį. Steigiama reprezentacinė tautiškų šokių šokėjų grupė iš 32 asmenų. Vilniuje birželio mėn. numatyta pirmoji tautiškų šokių šventė. Dar šį vasario mėnesį šaukiamas tautiškų šokių bei žaidimų komisijų ir organizacijų atstovų suvažiavimas ir ruošiami tautiškų šokių kursai.

— KAUNAS. Draugija Vilniaus Kraštui Remti gavo iš Juozo M. Šaltenio, gyv. Chicagoje, Amerikoje, šešis sidabrinius pinigus ir laišką, kuriame rašoma: Malonėkite Tamstos priimti tą mano mažą dovanėlę sesėms ir broliams vilniečiams paremti. Man gaila labai, kad aš daugiau negalėjau prisiųsti dėl to, kad ir aš pats vargšas esu. Bet aš niekaip negaliu užmiršti ir Tėvynės Lietuvos. Aš iš visos širdies troškiu, kad Tėvynė Lietuva būtų laisva ir nepriklausoma visados ir būtų laiminga ir kūtūringa . . . ''

— KAUNAS. Atvykusių iš Klaipėdos pranešimu, Klaipėdos mieste yra likusių iš viso dar 17 žydų. Dalis jų gyvena iš rentų, kurias moka vokiečių įstaigos už perimtas jų nuosavybes, dalis gauna pašalpas iš Vokietijos žydų centro Berlyne, o dalis nežinia iš ko verčiasi. Iš žydų verslininkų likęs dar arklių lupikas Levi, kurs tuo versiu vertėsi dar kaizerio laikais, tik dabar jam įvesta griežta kontrolė, kad nė vieną nulupta oda nedingtų be valdžios žinios. Visiems 17 žydų už drausta po 8 val. vakaro pa sirodyti gatvėse. Taip pat žydai gatvėj ir viešose vietose neveikinami.

———

Iš Vilniaus

VILNIUS. — Nuo sausio 21 d. jau nebereikalingi leidimai į Vilnių keliauti ir svetimšaliams, būtent tokiems, kurie turi leidimus apsigyventi Lietuvoje, jei jų gyvenamoji vieta nėra aprėžta. Gyveną Lietuvoje pagal vizas arba kurių gyvenamoji vieta yra aprėžta svetimšaliai gali vykti ir su leidimais, išsirūpintais atatinkamose įstaigose.

Buvęs ligue metus Vilniaus Vadavimo Sąjungos Centro Komiteto pirmininkas, daug pasidarbavęs Vilniaus grąžinimui, dabartinis Vilniaus universiteto rektorius prof. Mykolas Biržiška išrinktas Vilniaus Geležinio Fondo garbės pirmininku.

Lietuvos totorių vyr. bažnyčios galva — mufti dr. J. Šinkevičius, Didž. Lietuvos Kunigaikščių įkurtoje sostinėje Vilniuje, musulmonų metinės šventės Kurbai—Bairam proga sausio 20 d. atlikė įspūdingas pamaldas prašydamas Visagailo suteikti Lietuvių tautai ir Respublikos Prezidentui Antanui Smetonai su Vyriausybe laimingas sekmės Jų kilniuose pasiryžimuose Lietuvos Tėvynės gerovei.

Vilniaus Geležinio Fondo Komitetas prašo atatinkamų pareigūnų Vilniaus pasų ir ženklelių platinimą vykdyti ir toliau taip, kaip buvo vykdomas lig 1939 m. kovo mėn. įvykių.

Sausio 21 d. Viiniuje įvyko pirmasis visuotinis Vilniaus miesto šaulių būrio susirinkimas. Buvo išrinkta būrio taryba, į kurią įėjo Uzielė, Dundulis, Žukas ir Leskevičius. Pasidarbavęs lietuvybei ir kovojęs dėl lietuviškumo Vilniaus krašte kun. Čibiras išrinktas garbės šauliu. Šis būrys pradėjo steigtis tą pačią dieną, kai Lietuvos kariuomenė įžygiavo į Vilnių.

———

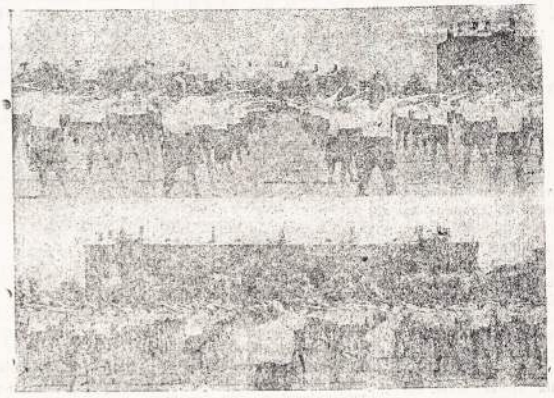

Lietuvos jaunimas sportuoja.

Kariuomenės vadas brig. gen. St. Raštikis

KAUNAS. — Kariuomenės vadas brig. gen. Raštikis „Eltos" atstovui pareiškė: „Gavau tris mėnesius atostogų savo sveikatai pataisyti. Šia proga noriu pažymėti, kad jau praėjusių metų spalio mėnesio galo prašiausi paleidžiamas iš pareigų, be kitų, ir sveikatos pataisymo sumetimais". Kaip jau anksčiau buvo pranešta, Respublikos Prezidentas gen. Raštikio prašymą patenkino ir jam trijų mėnesių atostogas suteikė, laikinai kariuomenės vado pareigas eiti paskirdamas gen. Vitkauską, ligšiolinį Vilniaus rinktinės vadą, o jo vieton į Vilnių paskirdamas gen. Černių, buvusį ministrą pirmininką.

— PLATELIAI. Sausio 24 d. apie pusiau pirmą val dieną Plateliuose buvo pastebėtas įdomus gamtos reiškinys. Prą dėjo snigti gana didelėmis snieguolėmis ir telefonų laiduose žaibuoti. Mėginusieji kalbėti telefonu, turėjo mesti, nes telefone atsirado kibirkščių. Kibirkščių buvo matyti ir telefonų perkūnsargiuose. Danguje nebuvo matyti jokio žaibo. Po kiek laiko žaibavimas telefonuose pranyko ir buvo galima vėl kalbėtis.

— KAUNAS. Lietuvos kariuomenės vadovybė, norėdama padėti dėl karo ir mobilizacijos nukentėjusiems netur tingiems Vilniaus krašto ūkininkams, perleidžia jiems kariuomenei netinkamus arklius. Tokių arklių Vilniaus krašto ūkininkai jau gavo kelis šimtus. Arklius gauna Medininkų, Rudaminos, Paberžės, Riešės, N. Vilnios, Turgelių ir Maišiogalos valsčiai. Palyginus su Vilniaus krašte turimais arkliais, kariuomenės perleidžiamieji arkliai yra žymiai geresni ir atitinodami ūkininkams labai lengvomis sąlygomis.

— KAUNAS. Pandelio JŪR (jaunųjų ūkininkų rateliu) narys Albinas Žigulis, pats neturtingas jaunuolis, iš savo sutaupytų skatikų paaukojo kelis litus JŪR Sąjungai, pradydamas užsakyti laikraštį „Ūkininko Patarėją" ir jį pasiųsti vienam Vilniaus krašto jaunam ūkininkačiui. — JŪR Sąjungos valdyba paskelbė varžytynes: referatų skaitymo, naminių drabužių dėvėjimo, namų švaros ir tvarkos palaikymo, kiemų sutvarkymo, darželių įrengimo, gamtos stebėjimo ir kt. Visose tose varžybose dalyvauti užsirašė 344 rateliai.

Lietuvai perėmus laivają zoną Klaipėdos uoste

KLAIPĖDA. — Nuo sausio 15 d. Lietuvai perėmus laisvąją zoną Klaipėdos uoste toje zonoje esantieji sandėliai vėl plombuojami lietuviškomis plombomis ir juose esąs turtas yra multinės pareigūnų žinioje. Kai viskas laisvojoje zonoje pagaliau susitvarkys, kaip numatyta sutartyje, tai Klaipėdos uoste atsiras nelyginant kokia lietuviškoji teritorija: čia, be jau veikiančios Lietuvos muitinės, bus ir Lietuvos Banko ir pašto skyriai, apyvarton gi čia eis ir litai ir markės, o paštas aptarnaus zoną administruojančią uosto bendrovę ir kitas zonoje veikiančias lietuviškas įstaigas (banką, multinę, ekspedicijos konturas ir kt.); be to, zonoje dirbantiems ir tarnaujantiems čia pat bus įrengta valgykla, kur galės valgyti visi zonoje dirbą Lietuvos įstaigų valdininkai, tarnautojai, darbininkai, atvažiuoją kasdien čia dirbti iš Kretingos ir kas vakarą nakvoti. Pirmomis dienomis multinės valdininkų jau buvo apie 12 ir darbininkų laivams iškrauti ir pakrauti jau atvyko apie 80. Toliau pagal reikalo skaičiai daugės. Maistas ir kitos reikmenys laisvojoje zonoje nebus muituojami ir kainuos tas pačias kainas kaip ir Kretingoje. Užtat abidvi laisvosios zonos yra stipriai aptvertos aukštomis dalinai medžio, dalinai geležies tvoromis.

Beabejo, kiekvienam buvusiam Klaipėdoje ar per Klaipėdą važiavusiam į Lietuvą, įdomu, kur toji laisvoji zona randasi ir kokius plotus ji apima. Laisvojon zonon įeina du sklypai Klaipėdos žiemos uoste: vienas sklypas apima didžiuosius „Lietūkio" sandėlius su grūdų elevatorium ir Lietuvos Banko sandėlius. Antrasis sklypas apima muitinės sandėlius prie locų bokšto (Šiame sklype yra ir naujieji mūsų muitinės pastetytieji sandėliai). Prie šio sklypo paprastai sustodavo švedų keleivinis laivas „Marieholm", taigi tą vietą ir tuos muitinės sandėlius, kuriuose padėdavo atkeliavusių amerikiečių bagažą, buvusieji Klaipėdoje atsimena. Taigi, Klaipėda ir toliau pasilieka nesvetima Lietuvai.

— KAUNAS. Draugijos Vilniaus Kraštui Remti vyr. komiteto posėdyje grįžęs iš Vilniaus tos dr-jos pirmininkas dr. Navakas pareiškė, kad Vilniuje ir krašte pats sunkiausias laikas varguomenei užeis pavasarį, apie kovo—balandžio mėnesį. Tuomet ir daugeliui smulkiųjų ūkininkų bėgels maistas ir pašarai, o sėklos tikrai retas beturės. Daugeliui truks gyvulių, vaikams drabužėlių, našlaičiams globos. Teks skubiai organizuoti papildomą pagalbos akciją. Bent pirmuosius metus turės visi lietuviai kaip Lietuvoje taip išsivijęje dar sykį šokti į pagelbą broliams vilniečiams su duosnia auka.

— LIEPOJA. Lietuvos rašytojo Kazio Binkio pjesė „Atžalynas" jau vaidintas su dideliu pasisekimu Rygos rusų teatre, vėliau išverstas į latvių kalbą ir latvių teatre Rygoje, o sausio 19 d. Liepojoje, kur spektaklis praėjo su retu pasisekimu. Žiūrovų buvo prisikimėusi salė. Publikai netilpus, veikalas buvo vaidintas antru kartu sausio 21 d. su tokiu pat pasisekimu. Netrukus veikalas statomas tuo pačiu kartu Rygoje, Liepojoje ir Daugpilyje. Latvių spauda deda apie autorių ir jo veikalą entuziastiškus atsilieptimus. Kaip žinome, Binkio „Atžalynas", vaizduojąs jaunąją lietuvių kartą, ir Kaune bei visoj Lietuvoj jau porą metų vis tebėra su pasisekimu vaidinamas, o dabar yra išverstas į vokiečių kalbą ir Vilniaus lenkai skubiai ruošiasi statyti, išsiverię į savo kalbą.

— ROMA, Italija. Livorno mieste įsteigas laikraštis „Corriere del Tirrento" įsidėjo ilgą straipsnį apie Lietuvos sostinę, pavadintą „Lietuviškasis Vilnius". Straipsnyje pažymima, kad Vilnius, būdama lietuvių rankose, žengia į taikos periodą ir uoliai lik viduoja lenkiškąją praeitį. Toliau aprašoma gyventojų padėtis, vyriausybės paskelbtos įvairios priemonės, pagerėjusios gyvenimo sąlygos ir nurodoma, kad, palyginti, lietuvių kariuomenės Vilniuje matyti neperdaugiausia. Prie šingai, iš minios tarpo išsiskiria stambūs imponuojį lietuviai policininkai, kurie yra rinktas ir saugumo palaikytojai.

VIETOS LIETUVIU GYVENIMAS

LANKĖSI REDAKCIJOJE P. J. MACIULEVIČIUS.

„Lietuvio" redakcijoje lankėsi ilgametis mūsų laikraščio skaitytojas p. Jurgis Maciulevičius, kuris dabar gyvena Barão de Antonina kolonijoje.

J. Maciulevičius pasakojo, kad Barão de Antonina kolonijoje ir jos apylinkėse šiais metais daug žmonių serga geltonuoju drugiu. Šiaip lietuviai kolonistai šioje kolonijoje gyvena neblogai. Žemė pakankamai derlinga, todėl ne tik visoki javai, bet ir įvairios daržovės neblogai auga. Visi žemės ūkio gaminiai nesunku parduoti. Ūkininkai iš žemės gauna nemaža pajamų ir verčiasi gerai.

LAIŠKAS IŠ ARGENTINOS.

Šiomis dienomis gavome į domų laišką iš Buenos Aires, kuriame mūsų laikraščio skaitytojas p. P. Žilinskas tarp kitko rašo:

„Nuoširdžiai dėkoju už siuntinėjimą man Jūsų laikraščio kurio aš visuomet laukiu kaip didžiausio svečio. Su malonumu jį skaitau ir džiaugiuosi, kad Pietų Amerikoje yra nors vienas lietuviškas laikraštis, kuris išeina tikroj lietuviškoj dvasioj be jokios pagiežos kaip kiti...

Taigi, ir ateityje linkiu, kad jūsų, mieli broliai, leidžiamas „Lietuvis" progresuotų, mane lankytų ir plėstų broliską meilę mūsų išeivių tarpe.

Su šiuo laišku siunčiu 5 pezus, iš kurių 3 už prenumeratą ir 2 pezai auka laikraščiui.

Reiškiu pagarbą

P. Žilinskas

LIETUVIS TILTŲ STATYBOS SPECIALISTAS

Mūsų laikraščio skaitytojas Juozas Pyragius, kuris šiuo metu dirba prie naujai vedamo kelio tarp Rio de Janeiro ir Bahia estado kaip tiltų statybos specialistas, mums rašo:

„Metus laiko pragyvenau kaip klajoklis, važinėdams iš vienos vietos į kitą. Dabartiniu metu gyvenu Minas Geraes estade, Muria miestely. Dirbu prie tiltų statybos, kaip šios srities specialistas ir uždirbu 1000 su viršum milreisų į mėnesį. Su manim dar dirba lietuvis Petras Inkratas, kuris yra stalius, todėl ir jis uždirba iki 800 milreisų. Dirba prie naujai vedamo kelio Rio de Janeiro—Bahia. Kadangi dirbam prie tiltų statybos, tai ilgesnį laiką vienoje vietoje dirbti netenka. Pabaigus statyti vieną tiltą, mus gabena toliau.

Prie šio kelio statybos darbų yra daug, bet paprasti darbininkai uždirba mažai, mums, kaip specialistams sąlygos yra geros. Esame visuomet aprūpinti: Bet paprasti darbininkai labai skursta.

Bendrai šiose apylinkėse žmonės gyvena vargingai. Jokių fabrikų nėra. Gyventojai daugiausia verčiasi žemdirbyste. Šiaip apylinkės gražios. Laukai apsodinti ir apsėti visokiais javais ir augais.

Darbo čia bus daug, nes naujausis kelias turės 1.800 kilometrų ilgio ir bus bene ilgiausias savo rūšies plentas Brazilijoje.

Juozas Pyragius.

VILA ANASTACIO LIETUVIŲ CHORAS.

Susitvarkius Dr. J. Basanavičiaus mokyklai ėmė spiestis aplink ją Anastacio lietuvių jaunimas. Mokinių tėvai kultūriniam jaunimo judėjimui pritaria. Mokyklos patalpose leista daryti pratimus besiorganizuojančiam Vila Anastacio Lietuvių Chorui, kuris ateityje tikimasi prisidės prie šios mokyklos išlaikymo ir šios apylinkės lietuvių vardo pakėlimo. Šį chorą moko Kievas Gudavičius.

Chorvedis Kl. Gudavičius Lietuvoje yra buvęs dainų mokytoju Kėdainiuose ir Tauragėje. Jis suorganizavo didžiulį Kėdainių darbininkų chorą, kuris jam vadovaujant koncertavo didesniuose Lietuvos miestuose. 1938 m. DULR atsiuntė jį į Braziliją, bet po kelių mėnesių dėl lėšų stokos atleido. Bet jis suspėjo įnešti švelnumo ir melodingumo į mokinių chorus. Jo išmokytos kanklininkės ir solistės bene labiausiai myli mos lietuvių parengimuose. Dabar Kl. Gudavičius gyvena nešiodamas ir pardavinėdamas visokias smulkias prekes. Jokių pašalpų iš niekur negauna. Gyvena gana skurdžiai.

Vilaanastazietis.

PRIIMA NAUJŲ DARBININKŲ.

Mėsos apdirbimo fabrikas Armour šiomis dienomis priima dailydžių, mūrininkų ir kitų specialistų pertvarkymui senų pasiatų ir naujų statybai. Darbų būsią keliems mėnesiams.

V. Dg.

JIS ĮRĖMĖ DURTUVĄ SMETONAI Į KRŪTINĘ...

Tai buvo 1919 m. Eilinis A. Aleksandradičius Kaune stovėjo sargyną prie vieno pastato. Buvo griežtas įsakymas nieko neįleisti. Vakare iš gavės tiesiog į duris pasisuko du kalininuoti vyrai. Eil. Aleksandravičius juos sulaikė atstatydamas durtuvą vienam tiesiog į krūtinę. Bet ant laiptų budėjęs valdininkas dėvėdamas juos įleisti. Tai buvo prezidentas A. Smetona ir vienas ministras atskubėję į svarbų pasitarimą Amerikos atstovybėje... Ten pat, kur vokiečiai nužudė kareivį Eimutį. Iš kariuomenės Aleksandravičius grįžo vyr. puskarininku. Dabar jis gyvena Caxias miestely prie Rio de Janeiro. Turi savo namelius žmoną ir penketą gražiai lietuviškai kalbančių vaikučių. Darbą ima iš brolių Girnių batų dirbtuvės Rio de Janeiro.

R. Gabėnas.

LIETUS PADARĖ DAUG NUOSTOLIŲ

Barão de Antonina. Šios kolonijos ūkininkai prieš kelėta mėnesių buvo nukentėję nuo sausros. Sausra čia buvo padariusi daugeliui ūkininkų nemaža nuostolių. Praėjus sausrai prasidėjo didelės liūtys, kurios padarė ūkininkams dar daugiau nuostolių kaip sausra. Nuo lietaus smarkiai nukentėjo p. Domino ir kitų lietuvių pasėliai.

Kolonistas.

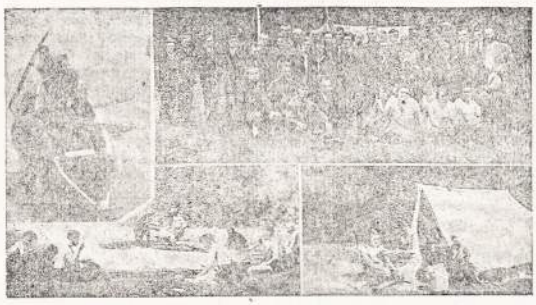

Vaizdeliai iš Lietuvos skautų gyvenimo.

BRAZILIJOS SPAUDA APIE LIETUVĄ

Brazilijos spauda jau nekartą yra parodžiusi didelį palankumą Lietuvai. Nors Lietuva maža ir Brazilijai ne reikšminga valstybė, tačiau vietos spaudoje gana dažnai tenka užtikti ne tik trumpų žinių, bet ir ilgesnių vertingų straipsnių apie Lietuvą.

Vietos spauda daug rašė apie Lietuvą ir šių metų vasario 16 dienos proga. Beveik visi žymesnieji Brazilijos dienraščiai ir net kaikurie žurnalai paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves.

Nesenai S. Paulo dienraštis „Correio Paulistano", įdėjo ilgą ir labai vertingą p. A. Majaus straipsnį apie Lietuvą, kuriame trumpai atpasakota Lietuvos istorija ir kova dėl laisvės ir nepriklausomybės.

Mūsų kolonijoa inteligentams reiktų daryti pastangų kad Brazilijos spaudoje būtų dar daugiau rašoma apie mūsų senąją Tėvynę ir jos progresą visose gyvenimo srityse.

Skaitytojas.

ŽAISLŲ PREKYMA

Turguose ir gatvėse vaikščioja daug senelių ir vaikų pardavinėdami gėles ir žaislus. Tarp jų yra daug mūsų tautiečiuų. Kai kuriuos žaislus ir gėles jie patys namie pagamina. Žaislus pardavinėti seneliams esą daug maloniau, negu batus valyti; į fabrikus į jau nepriima, o valgyti reikia.

Rio de Janeire panašia prekyba verčiasi net buvęs Vilkaviškio gimnazijos mokytojas, o vėliau S. Pauly redagavęs „Braz. Lietuvį", kiek ilgiau „Šviesą" ir jaunimo žurnalą „Vilį", ponas St. Puišys.

Lietuvių žaislų ir gėlių pardavinėtojų daug yra ir São Pauly.

Kor.

MOKYKIME VAIKUS IR SAVO KALBOS

Šimtai lietuvių vaikų mokosi „grupėse", kur lietuvių kalbos jie negirdi. Namie kalbėdami su tėvais jie retai kada prataria kokį žodį savo tėvų kalba. Užaugus nevienam taip auklėtam vaikui seni tėvai tampa svetimi. Valdžios mokykių dėl to peikti negalima: jos vykdo savo šalies tautinius siekimus... Bet kiekvienas tėvas pats yra kaltas, kad vaiką taip išauklėja. Todėl, jei vaikas mokosi „grupėje", kai jis sulaukia 10 metų amžiaus, tėvas privalo nuvesti jį ir į lietuvišką mokyklą, kad išmoktų ir savo tėvų kalbos.

Vladas Remeikis.

SVETUR.

— Suomijos olimpinis komitetas, kuriam yra pavesta 1940 m. surengti dvylikųjį pasaulinę olimpjadą, Helsinkyje susirinko posėdžio. Jame buvo nutarta, kad kaip ir iki šiol, Suomijos olimpinis komitetas nuo olimpijados rengimo neatsisako. Karui pasibaigus olimpijada galės Helsinkyje įvykti, nes visi parengiamieji darbai yra beveik kaip ir baigti. Tačiau kitu atžvilgiu tikimasi, kad Tarptautinis Olimpinis Komitetas (IOK) kiekvieną atveju patenkins Suomijos pageidavimą leisti jai surengti sekančius olimpinius žaidimus. Šiuo metu Suomijos organizacinio komiteto biuras yra uždarytas. Svarbiuosius einamus reikalus atlieka olimpinio stadijono sekretorius.

— Ledo sporto k-tas pasamdė trenerį Cenzorų, kuris anksčiau treniravo Krokuvos „Crakovia" ledo rituliininkus. Cenzor šioj srity turi gerą patyrimą, nes „Crakovia" ledo rituliininkus treniravo net 6 m., gi iš šio klubo net 6 ledo rituliininkai įėjo į Lenkijos valstybinę ledo ritulio komandą.

SPORTAS

Laiko bėgyje.

Gyvenamasis laikas, kaip niekuomet mūsų jaunosios kartos gyvenime, yra neaiškus nors ir del artimos ateities. Tėvynė, karo siautulio apsupta, tapo atskirta nuo savo vaikų pasaulyje, o išsiblaškiusieji tautiečiai po įvairius kraštus jau negauna tos brangios gimtinės globos bei paramos. Bar daugiau — iki šiol jautę motinišką Tėvynės rūpinimasi mumis ir buvę jos saugojami, šiandien visi turime tūt pasiruošusiais kiekvienu momomentu pasikeisti rolėmis. Kaip niekuomet, jauna karta iš šios šalies lietuvių, privalo reaguoti į vykstančias gyvenime pakitas. Jautriausias, be abejo, vykstančioms permainoms yra lithuanietis, nes jis jo galvosesena, sutinka su jaunąja Lietuva. Privalu, kad lithuanietis būdams sugabus fiziniai nepasiliktų ir dvasiniame skurde. Privalu, kad ta škuopa karioje randasi lithuanietis, kad tas būrys kuris žengia piačiu žingsniu būtų ne tik pakankamai didelis, bet tieku garsus kiek yra galima. Eilės, gretos, būriai, skyriai, sąjunga lai suburia visą lietuvišką elementą ir jį veda lietuviškumo keliu. Tėvynės reikalai, lietuvybės klausimas, jaunosios kartos mokslinimas eina kartu su visos Lithuanijos troškimais, jos gyvenimas tuo tik ir pulsuoja. Čiagimių karta, kuri dabartines Lithuanijos eiles turi būt tvirta ir išmaninga' privalo būt tinkamai paruošta perimti tvirtovę nuo svetimybių. Jeigų menki bus jos gynėjai, silpnai saugos savo pastogę — išvada aiški. Papildantieji Lithuanijos eiles turi būt kieti, o jie tokiais taps jeigu juos nuo jauno amžiaus ves pati Lithuanija. Puikiausios padėjėjos mokyklos, jos paruošia gerus sąmoningus lietuviukus iš kurių bet kokiai organizacijai medžiaga palankiausia, manau kad geriausiai pomokyklinį jaunimą vesti gali tik Lithuanija, nes ji atatinka mūsų dvasią bei norus. Žinoma, nevisiems tai pakeliui, ir nevisi tuo patenkinti, kiti norėtų iš mūsų jaunuomenės pasigaminti sau kareivių, kurie turėtų ateityje kovoti už menkos partijos reikalus, tiems, tada, Tėvynės reikalai nepakeliui. Tad nenuostabu, kad paskutiniu metu tokios galvosenos vadai kolonijoje, radę paramos ir panašių ir Tėvynėje, eina griovimo keliu. Jie norėtų matyti sėkingai ugdančius lietuviškas mūsų mokyklas uždaytas, ir ant šių griuvėsių svajoja statyti, savo partijai kareivines. Su lietuviškąja Lithuanija ir visa kolonija, užkirskime kelią nevieningam ir sroviniam auklėjimui, išraukime savymeilės mintis darbuose paliekant tik pro patria!

J. U-nis.

Laimėjome

Vasario 23 d. įvyko stalo teniso rungtynės Bom Retiro Lithuanijos su Congregação Mariana do Pary. Laimėta pasėka: 200 x 130; 150 x 144; trečioji nebuvo sėkminga — ji pralaimėjo 70 x 100. Žaidė: Jesevičius, Amatas, Godliauskas, Mikeliouis ir Urbietis.

Vasario 27 d. rungtynės su A. Žmpregados C. S. Paulo. Laimėjo: 200 x 164; porinį — 60 x 43. Paskutinės komandos pralaimėjo — 128 x 150; 90 x 100. Žaidė: Jesevičius, Mikelionis, Godliauskas, Urbietis ir Valteris.

Iš daugelio šiais metais su sitikimo stalo teniso varžybose Bom Retiro Lithuanijos I komanda dar nepralaimėjo niekam, nors varžovas visuomet parenkamas kiek galima stipresnis. Šia proga B. R. Lithuania siūlo ir kviečia su daryti stalo teniso rungtynes su kitomis lietuvių kolonijos organizacijų komandomis.

Vik. Jes.

Red. prieraš. Mintis verta sportininkų dėmesio, nes panašios rungtynės kolonijos sportininkus suvestų bendradarbiaviman, būtų išei ta iš organizacijų sportinio kevalo.

VIETOJE.

— Pereitą sekmadienį įvykusiose rungtynėse del Taça Roca tarp Argentinos ir Brazilijos laimėjo argentinai net 3 X 0. Žiūrovai, lyg nujausdami nusivylimą, rungtynėms buvo šykštūs tesunešė vos... 173:921$500, pirmu kart — 345:840$500. Dabar baigiamosios rungtynės del taurės vyks Buenos Aires, dalis brazilų komandos jau išvyko.

— Pereito sekmadienio A Gazeta travessia de S. Paulo, kaip ir pernai laimėjo Helmut von Schuetz ir Lily Richter abu E. C. Germania. Plaukime dalyvavo ir keletas lithuaniečių, iš jų Albertas Girčis ir Bolis Janušonis buvo apdovanoti medaliais.

— Kovo 3 d. Rio de Janeiro prasideda jaunių II plaukimo pirmenybės. Iš S. Paulo išvyko 34 dalyviai, kurių tarpe du lietuviai — brolis ir sesuo.

LIETUVOJE IR PASAULYJE.

— Buvo numatyta pravesti Lietuva — Estija tarpvalstybines ledo ritulio rungtynes Viliniuj. Jos gal būtų ir buvęs ten pravestos, jeigu ne Tauro gastrolių rungtynės, per kurias tauriečiai buvo apmėtyti sniegais ir kai kuriems apkraustytos net kišenės. Toks Vilniaus „žiūrovų" elgesys atkreipė Ledo sportų vadovybės dėmesį, kuri dabar abejoja, ar bus įmanoma Lietuva — Estija rungtynes ten pravesti.

— Jungtinių Amerikos Valstybių atletikos mėgėjų sąjunga padarė anketą nustatyti geriausią 1939 m. sportininkę. Gavus atsakymus paaiškėjo, kad geriausia JAV sportininkė yra žinoma tenisistė Elisė Marblė, pereitais metais laimėjusi pasaulio nugalėtojos titulą.

LIETUVIAI IR SVETIMŠALIAI,

Pasy vertimas tik 9$800

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

Dr. Genoplos Moreira da Silva

RUA DIREITA, 64 (3 andar sala 3) Tel. 2-0225 S. Paulo.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL"

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktuoliai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelus. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PERTURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gydymas. REGULIAVIMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos procesus. Sėkmė, kokią pakartotinai, garantuojama. Bendras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytisko silpnumo ir t. t. Beadra chirurgija.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 16 iki 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTAI NAMUS BET KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.1

Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 ik 5 v. v.

KALBA LIETUVIŠKAI.

TAUTIEČIAI

Savo pačių naudai kreipkitės į "Lietuvio" redakciją šiais reikalais:

1. Norėdami užsiregistruoti ir išsiimti svetimšalio pasą (carteira de identidade para estrangeiro.)

Pas mus paruošiami visi dokumentai tiksliai, greitai, sąžiningai ir daug pigiau kaip kitur. VISOS INFORMACIJOS VELTUI.

2. Norėdami išgauti liudima (Certidão do desembarque) iš Santos ar Rio de Janeiro uosto policijos ir imigracijos įstaigų.

Išrūpiname liudymą greitai, be vargo, važinėjimą į Santos ir be didelių išlaidų. Prisiunčiame dokumentą paštu įtiesmus. Teikiame nemokamai visas informacijas laiškais ir more gyventiems lietuviams. Atsakymui reikia pridėtip ašto ženklų už 400 reisų.

Norėdami turėti tikslų paso ar dokumento vertima.

Priimame pasus ir įvairius dokumentus vertimui. Pasų dokumentų vertimai atliekami greitai, tvarkingai ir piu kaip kitur.

Norėdami gauti savo senojo paso, esančio Lietuvos Konsulate, vertimą

Išrūpiname ir paruošiame vertimus legalizacijos ir kitiems reikalams tų pasų, kurie yra Lietuvos Konsulato archyve ik už 10 mileisų. Norėdami gauti Jūsų paso vertimą, tiesoginiai kreipkities į „Lietuvio" redakciją.

Atsiminkite patys ir kitiems pasakykite, kad kreipdamiesi visais reikalais į „Lietuvio" redakciją būsite patenkinti, sutaupysite laiką ir pinigus.

Mūsų tiksias ne pasipelnyti, bet sąžiningai patarnaut savo tautiečiams. Už patarimus ir informacijas nejamame jokio atlyginimo ir nereikalaujame jokių pasižadėjimų. Nevaržome teisiautis ir kitur.

Interesantus priimame:

Bomis darbo dienomis nuo 9 iki 7 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val. Antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais taip pat ir vakarais nuo 8 iki 10 val. vakaro. Rua Bandeirantes, 475 Bom Retiro. Adresas laiškams: „LIETUVIS", caixa postal 1764 São Paulo.

DĖL SVETIMŠALIŲ REGISTRACIJOS IR „KADERNETŲ".

Einant įstatymu N° 3010 visi Brazilijoje gyvenantieji vetimšaliai vyrai ir moterys nuo 18 iki 60 amžiaus iki šių metų birželio 30 dienos privalo užsiregistruoti ir išsiimti carteira de identidade para estrangeiro modelo 19".

TAUTIEČIAI, neatidėliokite daugiau laiko ir pasiskubinkite dabar tuojau užsiregistruoti ir išsiimti „kadernetą".

„Kadernetą" su registracija, pasų vertimais ir visais kitais reikalingais dokumentais bei "atestado de residencia" kainuoja tik pradedant nuo

60$000.

Neikite kitur pirma nepasiteiravę pas mus. Kreipiantis pas mus nesugaišite laiko ir sutaupysite pinigus.

Taip pat išrūpiname įvažiavimo liudymus (certidão da policia maritima) iš Santos ir Rio de Janeiro.

Visais registracijos, „kadernetų", vertimų, prašymų reikalais kreipkis į

„Lietuvio" redakciją, rua Bandeirantes 474 Caixa Postal 1764 tel. 4-3325 ir į Agencia Raticias rua dos Guaimbês nr. 324.

Galima kreipti ir sekmadieniais nuo 10 iki 12 val. Į "Lietuvio" redakciją galima kreiptis vakarais nuo 8 iki 10 val. trečiadieniais ir penktadieniais.

DANTISTAS

JOSÉ LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 231 sobr.

São Paulo. Tel. 5-4854

Diplomuotas Europoje ir São Paulo, su daugelio metų praktikos. — Siūlomuoja dantis už 100$000 su porcelana, arba sidabro. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5$000. Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiškų fotografijų įstaiga

„BERNARDO"

(seniau 139) metais

Atlieka įvairius darbus foto grafijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCMIDT

Rua S. Caetano, 447 (sen nr. 111). Tel. 4-5575 S. Paulo

O Tradutor Publico Juramentado

ANTONIO RUFFOLO

Prisiekusis Vertėjas

Pasų vertimai pigiomis kainomis.

Svetimšalių legalizacija.

RUA LIBERO BADARÓ 314 1° andar sala 5

Kreiptis: nuo 10 iki 11 ir nuo 2 iki 5 val. vak.

Lietuviška Spanstuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spanstuvės darbus. Lietuviams nuolaida. Užeikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. João Theodoro, 194 TEL. 4-3433

Seniausia lietuviška siūvyklė mūsų kolonijoj. Medžiagos gerka didžiomis partijomis, todėl ir kostiumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir keletą vilnonės medžiagos po 38$ pusvilnonės — 18$000 brimo medžiagos kelnės nuo 63$000.

Didelis pasirinkimas gatavų darbinių rūbų.

Kauas diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS Siūvykla „KAUNAS", Rua Duque de Caxias Nr. 40 S. Paulo (prie Borocabaco st.)

Galite gauti papigintomis kainomis

Įvairių naujausių lietuviškų knygų — romanų, apysakų dainų, eilėraščių ir t. t. Taip pat naujų lietuviškų plokštelių, vyčių, Vytauto Didžiojo, Dariaus — Girėno ir kitokių paveikslų, maldaknygių ir lietuviškų atvirukų. VISKAS PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Papuoškite savo kambarių sienas gražiais paveikslais ir lietuviško vyčia. Jie jums primins, kad esate lietuviai. Pasinaudokite proga pigiai įsigyti puikiausių lietuviškų knygų.

Knygos, paveikslai, atvirukai ir kt. taip pat siunčiami ir į provinciją (interiorą). Informacijas teikiame ir raštu laiškais. Rašant laiškų reikia pridėti atsakymui pašto ženklų už 400 reisų. Kreiptis asmeniškai ar rašyti: „LIETUVIS„ RUA BANDEIRANTES, 474 CAIXA POSTAL 1764 SÃO PAULO.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir nervų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. /kampas Boa Vista ir 25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Tel. buto 2-5068.

DR. S. MEITIN

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO

Vidurinių, venerinių ir nervų ligų specialistas. Priima nuo 2 iki 6 val. vakaro. Kalbama lietuviškai. KONSULTORIJA Rua Barão de Itapetininga Nr. 139 salė 8—9 Tel. 4-071

RADIO APARATAI

TRUMPŲ IR ILGŲ BANGŲ

Labai pigiomis importo kainomis geynais pinigais ir ilgalaikiam išsimokėjimui. Garantija dviem metam. Nuosava radio aparatų taisimo dirbtuvės.

Inžinierius RIESENFELD

RUA PRATES, 43 (Rua José Paulino kampas priešais Luz sodną).

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Epnigenia)

Telf. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinik- Visiškas ganorejos išgydymas per 10—15 dienų su garantija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Daržai išsimokėjimui

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Centra do Brasil, C.A.I.C skirsto ir parduoda už mažą įsimokėjimo mokęstį didelį daržą — chacara — kur yra tūkstančiai ših medžių: Pereiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, Laranjeiras ir daugel kitų vaismedžių. Išsimokėjimui parduodamas geras namas iš kiti pastatai su žemės sklypais. Dalo daržų su geru maišų mir kų, kurį galima parduoti, po 500 reisis metrą. Traukiniai išeina

iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,11; 14, 30

Raštinė: Rua Rua José Bonifacio, 98. 1 and. s. 4

Sekmadeniais teirautis prieš stotį Carvalho de Araujo krautuvėje pas Antonio Kirsten.

LIETUVIŠKA SIŪVYKLA

„VILNIUS"

Siuva vyriškus ir moteriškus rūbus kostiumus, paltus ir t. t.

Didžiausias įvairių medžiagų pasirinkimas.

SIŪVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI TIK PO 20$000 Į MĖNESĮ. Mūsų siūvykloje galite pasisiūti rūbus ir neturėdami pakankamai pinigų.

Centras:	Skyrius:
Rua da Mooca, 3027. Tel. 2-8854	Pr. Julio Mesquita 60. Tel. 4-5015

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 193. Tel. 2-6393

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

DR. A. CANDIA

SIFILIS. GONOREJA VISOSE STADIJOSE

GYDOMA MODERNIŠKIAUSIAIS BŪDAIS

KAINOS ŽEMOS. Palengvina mokėjimo sąlygas.

BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3° and

Tel. 4-0218 São Paulo.

Priima nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 7 val. vak.

Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val.

Ivairios žinios

Amerika stato karo laivus

Pastaruoju laiku ir JAV karo reikalams išleidžia milžiniškas pinigų sumas. Nors Amerika dar su nieku nekariauja, bet smarkiai ginkluojasi. Amerikos vyriausybė nutarė pastatyti dar 4 milžiniškus karo laivus, kurių kiekvienas turės po 45,000 tonų.

Amerika ne tik didina savo karo laivyną, bet taip pat ginkluojasi visose kitose srityse.

Svetimšalių legijonai i Suomiją

Į Suomiją atvyko dar keli tûkstančiai svetimšalių savanorių iš Kanados, Anglijos, Prancûzijos ir Italijos.

Atvykę į Suomiją svetimšalių savanoriai tuojau vyksta į frontą. Laikraščiai rašo, kad kovose su rusais jau žuvo apie 2.000 įvairių tautybių svetimšalių savanorių.

Pranešimas skaitytojams.

Šiuo pranešame skatytojams kad baigiant spausdinti kalendorių. dėl raidžių ir spausdinamos medžiagos trûkumo ateinantį antradienį „Lietuvis" neišeis. Sekantis „Lietuvio" numeris išeis tik penktadienį ir toliau vėl eis normaliai du kart į savaitę.

Redakcija

Laikraščių Registracija

Vietos laikraščiai praneša. kad iki šių metų kovo 15 dienos visi Brazilijoje išeinantieji laikraščiai ir žurnalai privalo užsiregistruoti Spaudos Departamente ir gauti statinkamus leidimus. Visi laikraščiai, kurie iki minėtos dienos neužsiregistruos ir negaus leidimų, bus uždaryti.

Skaityk „Lietuvį" i žinosi viska kas dedasi pasauly.

Reikalingas audėjas

Į mezginių dirbtuvę reikalingas audėjas su gera praktika. Dėl sąlygų kreiptis į

Malharia Conrado

RUA STA. EPHIGENIA, 169

São Paulo.

Šachmatininkų Dėmesiui!

Lietuvos Konsulo pavesta, Sporto S-ga „Lithuania" šiais metais rengia São Paulo lietuvių šachmatų turnyrą. Turnyre galės dalyvauti visi lietuviai šachmatininkai, priklausą ar nepriklausą kurioms organizacijoms. Laimėję pirmasias tris vietas, gaus vertingas dovanas. Įsirašymas prasideda kovo mėn. 10 d. rua Bandeirantes, 474, pas p. Juozą Vasiliauską. Įsirašant reikalinga įmokėti 5$000 turnyro rengimo išlaidoms. Turnyro laikas ir taisyklės bus paskelbta vėliau. Turnyrą globoja Lietuvos Konsulas p. Aleksandras Polišaitis.

Maloniai kviečiame visus lietuvius šachmatininkus atsiliepti į šį mûsų kvietimą ir užsirašyti dalyvauti turnyre del São Paulo lietuvių šachmatų meisterio 1940 metais vardo.

Sporto Sąjunga „Lithuania"

B. L. A. K. narių žiniai.

Kadangi šauktasis Aero Klubo narių susirinkimas del menko narių skaičiaus sekmadienį neįvyko, tai šeštadienį, kovo 2 d. 7 val. vak. Vysk. M. Valančiaus mokykloje, rua Bandeirantes, 474, šaukiamas kitas, kuris bus skaitomas teisėtu nežiūrint atvykusiųjų skaičiaus.

Lak. St. Jurevičius.

Paieškojimai.

„Ieškomas Naftalis GORDONAS, gimęs 1900 m. Kėdainiuose, iš Lietuvos išvykęs 1927 m. iki 1931 m. gyv. Pelotas, Rio Grande do Sul, taip pat gyv. Urugvajuje. Išvykdamas į P. Ameriką jis Lietuvoje paliko žmona Sora GORDONIENĘ ir dukt. Chaną—Liba.

Kas žino ieškomojo gyv. vietos adresą arba apie jo likimą malonėkite pranešti Lietuvos Konsulatui, Rua Aureliano Coutinho, 88, São Paulo."

„Ieškomas Pranas, Antano sûnus, DOBROVLSKIS, į Braziliją atvyko 1929 m. ir gyv. São Pauly.

Kas žino ieškomojo gyv. vietos adresa arba apie jo likimą prašom pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, Rua Aureliano Coutinho, 88."

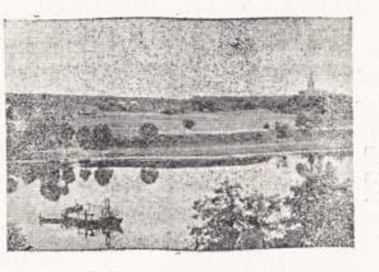

Gražu pavasarį Lietuvoje.

Prašomi atsiimti paruoštus svetimšalio pasus („kadernetas") šie asmenys:

Juze Girdauskas
Julio Lickunas
Jonas Rapčinskas
Antonio Mikulevičius
Mykolas Kačanauskas
Motiejus Rasbickas
Vicente Kulikauskas

Visų čia išvardintų asmenų svetimšalio pasai randasi „Lietuvio" redakcijoje ir Agencijoje Ralickas. Tie asmens, kuriems dokumentai buvo paruošti „Lietuvio" redakcijoje ir dėl svetimšalio paso atsiėmimo turi kreiptis tiesiogiai į redakciją. Kurių dokumentai buvo paruošti Agencijoje Ralickas — reikia kreiptis į Agenciją Ralickas.

Foram atacados por aviões inglezes

Londres. — Informa o „Daily Herald", em seu editorial de hoje, que quatro submarinos allemães foram affundados no periodo de 48 horas, além de dois outros, postos á pique por aviões do serviço de patrulha da costa.

— Spaudoje vėl skleidžiami gandai, kad Vokietija imsis tarpininkauti tarp Suomijos ir Rusijos. Laikraščiai rašo, kad Suomija nėsanti Vokietijos tarpiainkavimu užinteresuota.

KVIEČIAMI Į „LIETUVIO" REDAKCIJĄ ŠIE LIETUVIAI:

J. Viiutis
J. Paulauskas
O. Paulauskas
V. Aleknavičiutė
A. Silickas
J. Brazys
P. Garmus
A. Dudsevičius
A. Bruzas
S. Urbonas
M. Razbickas
J. Skirpstas
S. Garmus
M. Bogužinskas
M. Bartašius
B. Girkus
N. Kiura
A. Mikalauskas
A. Juškaitė
A. Petkus
B. Basys
J. Smolskas
J. Matuzonis
M. Stravinskaitė
A. Mikuiskas
P. Mikulskienė
K. Juodžbalis
E. Juodžbaiytė
J. Karpavičius
V. Banis
J. Banis
S. Banis
M. Baitušuikienė.

Visi čia paminėti asmens kviečiami atsilankyti į „Lietuvio" redakciją svetimšalių registracijos reikalais.

Redakcijoj yra laiškai:

J. Bagdonui, V. Bubenienei, S. Čiurkinui, V. Mickui, P. Miškiniui, V. Giedraičiui L. Gečauskui, J. Jodeliui, K. Janulevičiui, M. Kalinauskui, V. Kriaučiunui, St. Klimaševskai, L. Kuncei, A. Adomavičiui, P. Šimkui, J. Šablevičiui, J. Sakalauskui, J. Žilinskui, A Vilkevičiui.

LIETUVIU ISEIVIU ZINIAI

„Lietuvio" redakcija ir Agencija Ralickas praneša lietuvių visuomenės žiniai, kad nuo šių metų vasario 20 dienos svetimšalių legalizacijai ir svetimšalių paso (kadernetos) išgavimui paruošiami visi dokumentai pagal naujai veikiantį vietos įstatymą žymiai papigintomis kainomis, pradedant nuo 58$000 su visais dokumentais, pasų vertimais, žyminiais ženklais ir kitomis islaidomis.

Svetimšalių registracijos terminas baigiasi šių metų birželio 30 dieną, todėl lietuviams patariame nelaukti paskutinių dienų ir dabar pat pradėti rûpintis dokumentų paruošimu.

Advokatas

Dr. Decio Ferraz Alvim.

Veda juridines bylas ir duoda patarimus teisės srityje. Rua Quintino Bocayuva, 54 1° andar (Casa das Arcadas Tel. 2-3504 S. Paulo.

CASA DEL VECCHIO

Stygų muzikos instrumentų fabrikas.

Pigiausiomis kainomis gitaros, mandalinos, smuikai, balalaikos ir kiti instrumentai.

Rua Aurora, 196—198 Tel. 4-0346 São Paulo.

PAIEŠKOJIMAS

Aš, Anastazija Sanvaitiene Paulinkaitė, paieškau savo tėvų Jono ir Agotos Paulinkaičių. Manoma, kad jie gyvena apie Baurû — Marilha. Jie patys, arba kas apie juos žino, prašomi atsiliepti šiuo adresu,

A. SENVAITIS. Caiuby. Ramal de Piracicaba L. Paulista

PARDUODAMAS Baras ir Kavinė

Labai geroje vietoje pigiai parduodamas baras ir kavinė. Yra trys biliaro stalai, gera virtuvė pensijonui ir visas įrengimas. Įvairiausi pirmos rûšies gėrimai.

Tartis visomis valandomis su Paulo Romanovu.

RUA JOSÉ PAULINO, 670 SÃO PAULO.

Parduodama 20 alkierių žemės

Labai pigiai parduodadama 20 alkierių žemės. Žemė pirmos rûšies. Pardnodama žemė randasi ant Alto da Sorocabana. Sveikas klimatas ir labai gera vieta.

Smulkesnių informacijų žodžiu ar raštu galima gauti „Lietuvio Redakcijoje, rua Bandeirantes, 474 S. Paulo.

TIK 2$000

Tik už 2$000 galite gaut „Lietuvio" redakcijoje gražų įvairių lietuviškų atviručių rinkinį, susidedantį iš 18 20 štukų.

Prisiuntus už 2$000 pašto ženklų, siunčiame atviručių rinkinį ir į provinciją paštui

Greitas tobulas notarinis darbas

Kontraktų pasižadėjimų garantijų, nuosavybės dekuorganizacijų įstatų laikraščių registracija, įvairûs privatiš dokumentai.

NOTARO ĮSTAIGA Cartorio ADELBERTO NETTO

Largo do Tesouro, 20

Telefonas 3-3013

Lietuvi išeivi,

Papuošk savo kambario sienas Lietuvos vyčių bei gražiu lietuvišku paveikslu.

Lietuvos Vyčių, Vytauto Didžiojo ir kitų lietuviškų paveikslų galite gauti „Lietuvio" redakcijoje, rua Bandeirantes 474.

Lietuvos Vyčiai ir paveikslai taip pat siunčiami paštu į provinčiją. Užeikite pasiteirauti asmeniškai arba parašykite laišką.

BARAS IR RESTORANAS

„Leão"

Av. S. João, 284 (prie Centralinio Pašto) Tel. 4-4458

Puiki virtuvė. Šilti valgiai bet kokią valandą. Kainos labai pigios.

Canja especial 1$500

Brhâma Chops.

SKELBKITES TIK „LIETUVY"

Villa Oratorio

GERIAUSI ŽEMĖS SKLYPAI ANT ALTO DA MOÓCA

Registruota valdžios įstaigoje 7-a Circumscrição N° 99 15 IX-1939.

Nuosavybė: Snr. JOÃO ARAUJO PINTO

Koncesorius: ARNOLDO FELMANAS

Parduodami sklypai ilgalaikiam išsimokėjimui be nuošimčių pradedant nuo 50$000 į mėnesį.

DUODAMA MEDŽIAGA NAMŲ STATYBAI

SUSISIEKIMAS: Autobusais Vila Bertioga iš Praça da Sé. Autobusai Agua Raza iš Largo Paysandû.

Sužinoti ir tartis raštinėje, kuri randasi Viloje /vietoje/. Raštinė atidaryta kiekvieną dieną, taip pat ir sekmdieniais.

UZSIPRENUMERUOKITE 1940 M. ŠIUOS LAIKRAŠČIUS:

„DARBĄ", savaitinį darbo žmonių laikraštį. „Darbas" plačiai rašo apie Lietuvos ir kitų šalių darbininkų gyvenimą. „Darbas" yra didelis, įdomus ir iliustruotas laikraštis, išeinantis Lietuvoje. Jo kaina metams Brazilijoje tik 20$000, pusmečiui 10$000.

„JAUNĄJĄ KARTĄ", savaitinį, gausiai iliustruotą žurnalą, skiriama jaunimui. „Jaunosios Kartos" kaina metams Brazilijoje tik 20$000, pusmečiui 10$000.

„TRIMITĄ", savaitinį, didelį gausiai iliustruotą žurnalą. Jo kaina metams tik 30$000, pusmečiui 15$000.

„ŪKININKO PATARĖJĄ", didžiausį savaitraštį, koks išeina Lietuvoje. „Ûkininko Patarėjas" plačiai rašo apie visą Lietuvos gyvenimą ir yra vienas iš įdomiausių laikraščių Lietuvoje. Savo skaitytojams duoda nemokamus priedus. Jo kaina metams Brazilijoje tik 30$000, pusmečiui 15$000.

„DIRVĄ" arba „AMERIKOS LIETUVĮ". Šiedu vieni iš didžiausių ir įdomiausių Amerikos lietuvių savaitraščių. Jų kaina metams tik 20$000, pusmečiui 10$000.

Visus čia išvardintus laikraščius galima užsiprenumeruoti per „LIETUVIO" redakciją. Pinigus siųsti „LIETUVIS" CAIXA POSTAL 1764 S. PAULO, kartu pažymint už kurio laikraščio prenumeratą pinigai siunčiami.

Prisiuskite Pašto ženkių už 2$000 ir gausite visų aukščiau išvardintų laikraščių po vieną egzempliorių susipažinimui.

Svetimšalių Identifikacija

Gabinete de Investigações įstaigoje svetimšalių identifikacijos skyrius, ant rua dos Gusmões Nr. 410 šaukia identifikuotis (nutraukti pirštų nuospaudas ir fotografijas) šiuos numerius:

Kovo 2 d. šeštadienis — nuo 35601 ik 35800
„ 4 d. pirmadien. — nuo 35801 iki 36100
„ 5 d. antradienis — nuo 36101 iki 36400
„ 6 d. trečiadien. — nuo 36401 iki 36700
„ 7 d. ketvirtad. — nuo 36701 iki 37000
„ 8 d. penktadienis — nuo 37001 iki 37300
„ 9 d. šeštadienis — nuo 37301 iki 35700

Visi lietuviai, kurie turi ružavas korčiukes su numeriais privalo sekti dieną, kada bus šaukiami jų numeriai ir atvykti į Gabinetą de Investigações nuo 12 iki 5 val. vakaro.